

Bruxelles, prosinac 2023.

Operativne smjernice za jedinstvenu ulaznu točku i mehanizam za podnošenje pritužbi za izvršenje trgovinskih sporazuma i aranžmana EU-a

U ovim se Operativnim smjernicama objašnjava kako funkcionira jedinstvena ulazna točka Odjela za međunarodnu trgovinu Europske komisije za pritužbe povezane s preprekama trgovini ili neispunjavanjem obveza trećih zemalja u području održivosti te kako podnijeti takve pritužbe.

1. Što je jedinstvena ulazna točka?

Jedinstvena ulazna točka centralizirana je kontaktna točka za sve dionike sa sjedištem u EU-u koji žele podnijeti pritužbu zbog poteškoća s pristupom tržištu ili zbog neispunjavanja obveza¹ koje su druge zemlje preuzele u skladu s odredbama o trgovini i održivom razvoju trgovinskih sporazuma EU-a ili obveza u okviru EU-ova sustava općih carinskih povlastica („OSP”)². Jedinstvena ulazna točka funkcionira kao koordinator sustava za pritužbe, učinkovitog unutarnjeg procesa za rješavanje poteškoća s pristupom tržištu i slučajeva neispunjavanja obveza u području trgovine i održivog razvoja ili u okviru sustava općih carinskih povlastica. U komunikaciji s podnositeljima pritužbe jedinstvena ulazna točka postupa u skladu s Kodeksom o dobrom ponašanju zaposlenih u upravi³.

Svrha je ovih Operativnih smjernica pomoći zainteresiranim dionicima da razumiju funkcioniranje sustava za pritužbe jedinstvene ulazne točke. U prilogu Smjernicama nalaze se dva praktična vodiča za ispunjavanje obrazaca za pritužbe koji su dostupni na portalu Komisije [Access2Markets](#).

Jedinstvena ulazna točka ne bavi se pritužbama u području trgovinske zaštite (antidampinške, antisubvencijske ili zaštitne mjere). Za rješavanje takvih pitanja obratite se Uredu za pritužbe u području trgovinske zaštite⁴.

2. Tko može podnijeti pritužbu?

U okviru sustava za pritužbe, pritužbu jedinstvenoj ulaznoj točki mogu podnijeti:

- i. kad je riječ o pritužbama povezanim s pristupom tržištu:

¹ Jedinstvenoj ulaznoj točki mogu se podnositi pritužbe povezane s područjima obuhvaćenima trgovinskim sporazumima EU-a. Stoga ona ne služi za rješavanje pitanja iz područja obuhvaćenih drugim sporazumima EU-a, kao što su oni u području zrakoplovstva, ribarstva, koordinacije sustava socijalne sigurnosti itd.

² Uredba (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o primjeni sustava općih carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 732/2008, SL L 303, 31.10.2012., str. 1.

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/20131125-code-good-administrative-behaviour-en_1.pdf

⁴ Za više informacija posjetite: <https://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/trade-defence/>

- a. države članice EU-a
 - b. subjekti s registriranim sjedištem, središnjom upravom ili glavnim mjestom poslovanja u Uniji
 - c. industrijska udruženja poduzeća iz EU-a
 - d. udruženja poslodavaca iz EU-a
 - e. sindikati ili sindikalna udruženja osnovani u skladu sa zakonima bilo koje države članice EU-a
- ii. kad je riječ o pritužbama u području trgovine i održivog razvoja ili u području OSP-a:
- a. države članice EU-a
 - b. subjekti s registriranim sjedištem, središnjom upravom ili glavnim mjestom poslovanja u Uniji
 - c. industrijska udruženja poduzeća iz EU-a
 - d. udruženja poslodavaca iz EU-a
 - e. sindikati ili sindikalna udruženja osnovani u skladu sa zakonima bilo koje države članice EU-a
 - f. unutarnje savjetodavne skupine EU-a osnovane u skladu s trgovinskim sporazumima EU-a (za pritužbe u području trgovine i održivog razvoja)
 - g. nevladine organizacije osnovane u skladu sa zakonima bilo koje države članice EU-a
 - h. državljani države članice EU-a ili osobe sa stalnim boravištem u državi članici EU-a.

Pritužbu može podnijeti jedan podnositelj pritužbe iz bilo koje od navedenih kategorija ili više podnositelja pritužbe (iz jedne ili više kategorija) koji djeluju kao skupina. Podnositelji pritužbe trebaju jasno navesti podnose li pritužbu isključivo u vlastito ime ili zastupaju i interese drugih, kao što su slični subjekti ili organizacije u partnerskoj zemlji. Ako zastupa druge, podnositelj pritužbe mora u potpunosti otkriti identitet tih subjekata. Ti će podaci ostati povjerljivi, kako je navedeno u odjeljku 6.

3. Opseg traženih informacija u obrascima za pritužbe

Kako bi se jedinstvenoj ulaznoj točki olakšala procjena utemeljenosti i važnosti potencijalnog predmeta te donošenje odluke o daljnjim koracima, obrasci za pritužbe povezane s pristupom tržištu i obrasci za pritužbe u području trgovine i održivog razvoja odnosno OSP-a obuhvaćaju širok spektar informacija. U ovim Operativnim smjernicama objašnjava se koje su informacije potrebne i relevantnost tih informacija.

Podnošenje svih informacija koje se zahtijevaju u obrascu za pritužbe nije preduvjet za to da jedinstvena ulazna točka prihvati pritužbu. Međutim, što je pritužba potpunija, to će jedinstvenoj ulaznoj točki biti lakše pritužbu ocijeniti i komunicirati s trgovinskim partnerima.

Ne očekuje se da podnositelj pritužbe navede precizne podatke za određene kategorije informacija za koje podaci možda nisu javno ili lako dostupni. Umjesto toga, dovoljno je da odgovori na pitanja prema vlastitim saznanjima, odnosno navede najbolje procjene i objasni na čemu se one temelje.

Jedinstvena ulazna točka spremna je prije podnošenja pritužbi pomoći potencijalnim podnositeljima pritužbi, posebno MSP-ovima i manjim dionicima. To uključuje rasprave o informacijama koje su potrebne za procjenu. U sljedećem odjeljku detaljno se opisuje kako stupiti u kontakt s jedinstvenom ulaznom točkom u toj fazi prije podnošenja pritužbe.

4. Stupanje u kontakt prije podnošenja pritužbe

Jedinstvena ulazna točka shvaća da priprema dobro obrazložene pritužbe može biti zahtjevna, posebno za MSP-ove i manje dionike. Kako bi im taj zadatak olakšala, jedinstvena ulazna točka potiče dionike da prije službenog podnošenja pritužbe stupe s njom u kontakt kako bi im pomogla u pripremi pritužbe. S druge strane, jedinstvena ulazna točka možda će dionike usmjeriti prema drugim instrumentima koji bi mogli biti prikladniji za rješavanje njihovih problema. Neobvezno stupanje u kontakt prije podnošenja pritužbe može biti vrlo korisno i za podnositelja pritužbe i za jedinstvenu ulaznu točku. Među ostalim, posebno može pomoći u utvrđivanju konkretnih informacija potrebnih za podnošenje pritužbe, čime se podnositelju pomaže da se usredotoči na bitne elemente.

Prije podnošenja pritužbe podnositelj se može obratiti jedinstvenoj ulaznoj točki na sljedeću e-adresu: TRADE-SINGLE-ENTRY-POINT@ec.europa.eu. Nakon primitka zahtjeva za stupanje u kontakt prije podnošenja pritužbe jedinstvena ulazna točka odredit će osobu za kontakt koja će poduzeti daljnje korake i o njoj obavijestiti podnositelja pritužbe.

Stupanje u kontakt prije podnošenja pritužbe omogućuje jedinstvenoj ulaznoj točki i dionicima da prije podnošenja pritužbe rasprave o pitanjima kao što su pravna osnova pritužbe, sistemski ili gospodarski učinak moguće prepreke ili povrede te opseg informacija koje je potrebno dostaviti. To pomaže jedinstvenoj ulaznoj točki i da se bolje pripremi za obradu pritužbe jer joj omogućuje da već u ranoj fazi utvrdi ključna pitanja.

5. Obrasci za pritužbe

Jedinstvena ulazna točka stavlja na raspolaganje dva internetska obrasca za pritužbe: jedan za prepreke pristupu tržištu i jedan za neispunjavanje obveza u području trgovine i održivog razvoja ili obveza u okviru OSP-a. Oba obrasca za pritužbe moraju se ispuniti izravno na internetu⁵. Na temelju obrazaca za pritužbe jedinstvena ulazna točka procjenjuje postoji li prepreka trgovini, povreda obveza u području trgovine i održivog razvoja ili obveza u okviru OSP-a, a u slučaju Sporazuma o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine, obrasci joj omogućuju da procijeni informacije koje su relevantne za primjenu mjera za ponovno postizanje ravnoteže na temelju tog sporazuma⁶.

Ovim Operativnim smjernicama priložena su dva praktična vodiča za ispunjavanje obrazaca za pritužbe, u kojima se slijedi struktura obrazaca za pritužbe dostupnih na internetu.

⁵ [Stranica za kontakt na portalu Access2Markets \(europa.eu\)](#)

⁶ Obrasci za pritužbe trebaju se upotrebljavati i za registraciju pritužbi povezanih s obvezama osiguravanja jednakih uvjeta tržišnog natjecanja, koje su uključene u Sporazum o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine. Obrazac koji se odnosi na trgovinu i održivi razvoj trebao bi se upotrebljavati za pritužbe povezane s radnim i socijalnim standardima, okolišem i klimom i drugim instrumentima za trgovinu i održivi razvoj. Ta su područja obuhvaćena naslovom prvim („Trgovina”) glavom XI. („Jednaki uvjeti za otvoreno i pošteno tržišno natjecanje i održivi razvoj”) Sporazuma o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine. Obrazac koji se odnosi na pristup tržištu treba se upotrebljavati za druga područja obuhvaćena tom glavom, uključujući informacije relevantne za primjenu mjere za ponovno postizanje ravnoteže, politiku tržišnog natjecanja, kontrolu subvencija, poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice i određene monopole te oporezivanje. Pritužbe koje se odnose na radne i socijalne standarde, okoliš i klimu ili kontrolu subvencija mogu uključivati i informacije relevantne za primjenu članka 411. (Ponovno postizanje ravnoteže).

6. Povjerljivost

Jedinstvena ulazna točka sve će primljene informacije tretirati kao povjerljive i neće objaviti činjenicu da je zaprimila pritužbu, sadržaj pritužbe ni identitet podnositelja pritužbe, osim ako je podnositelj pritužbe sam objavio te informacije. Radi koordinacije mjera izvršenja koje provode EU i države članice, određene anonimizirane informacije podijelit će se s tijelima država članica EU-a.

Ako se pritužba odnosi na prepreku pristupu tržištu i ako jedinstvena ulazna točka zaključi da se problem na koji se upozorava u pritužbi doista može smatrati preprekom trgovini, jedinstvena ulazna točka objaviti će informacije o toj prepreci na Komisijinu [portalu Access2Markets](#). Informacije će uključivati najvažnije činjenice o navedenom problemu (npr. datum podnošenja pritužbe, sektor, državu, opis i oznake HS na koje on utječe), ali neće se navesti na koji je način prepreka utvrđena niti će se objaviti informacije o gospodarskom učinku prepreke. Objavljene informacije redovito će se ažurirati.

Ako se pritužba odnosi na trgovinu i održivi razvoj ili na OSP i ako jedinstvena ulazna točka zaključi da bi navedeni problem mogao činiti povredu obveza u području trgovine i održivog razvoja koje proizlaze iz trgovinskog sporazuma ili povredu Uredbe o OSP-u koja bi mogla dovesti do opoziva povlastica u okviru OSP-a (članci 15. ili 19. Uredbe o OSP-u), jedinstvena ulazna točka objaviti će sažetak informacija o toj povredi na internetskim stranicama Komisije posvećenima trgovini i održivom razvoju. Sažetak će uključivati najvažnije činjenice o navedenom problemu, ali u njemu se neće navesti na koji je način povreda utvrđena. Objavljene informacije redovito će se ažurirati.

U slučajevima u kojima je potrebna veća razina povjerljivosti (npr. u slučaju rizika od protumjera), jedinstvena ulazna točka poziva podnositelje pritužbe da dostave informacije o svim okolnostima ili rizicima koje predviđaju.

7. Obrada pritužbi

Nakon primitka pritužbe jedinstvena ulazna točka okuplja specijalizirani „tim za rješavanje predmeta”. Taj se tim sastoji od članova jedinstvene ulazne točke i stručnjaka s geografskim i sektorskim iskustvom. Tim za rješavanje predmeta zadužen je za preliminarnu procjenu pritužbe. Ta je procjena usmjerena na dva ključna područja: potpunost dostavljenih informacija i pouzdanost dostavljenih dokaza.

U toj fazi podnositelj pritužbe primit će potvrdu o primitku pritužbe, koja će sadržavati i broj koji je dodijeljen pritužbi. Podnositelj pritužbe bit će obaviješten o osnivanju tima za rješavanje predmeta i dobit će podatke osobe za kontakt u vezi s predmetom.

Ocjena pritužbe

Tijekom preliminarne analize pritužbe tim za rješavanje predmeta može se, ovisno o posebnostima predmeta, obratiti podnositelju pritužbe i zatražiti dodatne informacije. Tim za rješavanje predmeta može predložiti i održavanje rasprave s podnositeljem pritužbe radi stjecanja boljeg uvida u probleme navedene u pritužbi.

Nakon što tim za rješavanje predmeta prikupi dovoljno informacija, dovršit će preliminarnu procjenu problema navedenih u pritužbi. Među ostalim, utvrdit će je li riječ o prepreci trgovini ili potencijalnom neispunjavanju obveza u području trgovine i održivog razvoja ili obveza u okviru OSP-a te odrediti najprikladnije načine za rješavanje tih pitanja. Podnositelja pritužbe obavijestit će se o rezultatu te preliminarne procjene te o podacima nove osobe za kontakt koja će biti zadužena za daljnju obradu pritužbe.

Postupci za rješavanje pitanja, informiranje podnositelja pritužbe i upravljanje prioritetima

Iako će se podnositelja pritužbe redovito obavješćivati o tome u kojoj je fazi njegova pritužba i ocjeni te pritužbe, važno je imati na umu da je često teško unaprijed dati informacije o brzini kojom se pitanja mogu razmotriti ili riješiti.

Ovisno o konkretnom predmetu, Komisija može poduzeti različite mjere: od diplomatskih sredstava do međunarodnog praćenja/nadzora ili formalnog rješavanja sporova (u okviru WTO-a ili bilateralno) ili jednostranih mjera. Zbog toga u ovim Smjernicama nije moguće navesti točne korake takvih postupaka jer se oni mogu razlikovati od slučaja do slučaja, ovisno o odabranom načinu djelovanja. Ako su za određeni predmet dostupne informacije o postupku (npr. u slučaju formalnog rješavanja sporova), jedinstvena ulazna točka podijelit će ih s relevantnim dionicima.

Iako će Komisija nastojati riješiti i ukloniti sve prepreke trgovini i pitanja koja se odnose na moguće neispunjavanje obveza u području trgovine i održivog razvoja ili obveza u okviru OSP-a, ipak će u svakom trenutku trebati utvrditi prioritete kako bi se postigli brzi rezultati uz najučinkovitiju upotrebu resursa. Prioriteti će se određivati na temelju tri kriterija: 1. vjerojatnost rješavanja pitanja, 2. pravna osnova i 3. gospodarski/sistemska učinak prepreka pristupu tržištu ili ozbiljnost povrede obveza u području trgovine i održivog razvoja ili obveza u okviru OSP-a. Ti su prioriteti dinamični i redovito se preispituju. Ta će fleksibilnost omogućiti Komisiji da usmjeri resurse na najvažnije predmete koji u danom trenutku imaju veće izgleda da se pozitivno riješe, kao i da brzo i učinkovito reagira na promjene okolnosti.

Pritužbe nisu jedini povod za Komisijin rad na provedbi

Komisija kontinuirano prati ispunjavaju li treće zemlje svoje obveze kako bi spriječila pojavu prepreka trgovini i osigurala ispunjavanje obveza u području trgovine i održivog razvoja i obveza u okviru OSP-a. Pritom se oslanja na svoju mrežu delegacija EU-a i na kontakte s institucijama i državama članicama EU-a. Sve prepreke ili problemi utvrđeni na taj način razmotrit će se u sustavu uspostavljenom u okviru jedinstvene ulazne točke kako bi se propisno uzeli u obzir.

Prilog 1.: Praktični vodič za ispunjavanje [obrasca za pritužbe u području pristupa tržištu](#)

1. Identitet podnosioca pritužbe i podaci za kontakt

U ovom odjeljku obrasca prikupljaju se informacije o osobi koja podnosi pritužbu i pojedinosti o tome kako jedinstvena ulazna točka s njom može stupiti u kontakt.

Uz neke osobne podatke (kao što su ime i prezime, e-adresa, telefonski broj i adresa za korespondenciju), podnositelj pritužbe treba jasno navesti, ako je primjenjivo, konkretnu organizaciju ili nacionalno tijelo koje zastupa (npr. naziv poduzeća ili konkretno ministarstvo ili veleposlanstvo države članice EU-a).

Podnosioca pritužbe potiče se i da navede djeluje li kao odnosno zastupa li: državu članicu EU-a, izvoznika/uvoznika/ulagatelja iz EU-a, trgovinsko udruženje EU-a ili nacionalno trgovinsko udruženje iz EU-a ili drugo.

Na kraju podnositelj pritužbe mora navesti i državu članicu ili države članice EU-a u kojima djeluje (npr. države članice EU-a u kojima poduzeće posluje ili države članice EU-a u kojima posluju poduzeća koja su dio trgovinskog udruženja EU-a).

2. Informacije o preprekama trgovini

U ovom odjeljku obrasca podnositelj pritužbe može opisati prepreku na koju je naišao ili očekuje da će naići kad predmetna mjera stupi na snagu. Te će informacije pomoći jedinstvenoj ulaznoj točki (i tijelima država članica) da utvrdi je li riječ o poznatom problemu i da stekne bolji uvid u vrstu problema.

Podnosioca pritužbe potiče se da navede zemlju koja je uvela prepreku i objasni problem s kojim se suočava i kako on utječe na njegovo poslovanje.

Od podnosioca pritužbe traži se da po mogućnosti navede informacije o mjeri koja uzrokuje problem: pravnu osnovu, tekst mjere i datum stupanja na snagu. Ako prepreka proizlazi iz administrativne prakse, mogu se navesti i te informacije.

Ako se pritužba odnosi na zakone ili propise koji još nisu na snazi, ali se o njima raspravlja ili su u postupku donošenja, podnosioca pritužbe potiče se da navede i te informacije kako bi jedinstvena ulazna točka mogla raditi na sprečavanju budućih prepreka trgovini.

Na kraju ovog odjeljka obrasca za pritužbe od podnosioca pritužbe traži se da na temelju unaprijed utvrđenog popisa kategorizira navodnu prepreku trgovini i sektor na koji ona utječe, kao i proizvode ili usluge na koje utječe, uključujući carinske oznake za robu ili klasifikaciju EBOPS za usluge. U opisu treba biti što precizniji, a ne samo upućivati na široke kategorije proizvoda ili usluga (osim ako navodna prepreka ne utječe na cijelu kategoriju). Pri navođenju predmetnih proizvoda podnositelj pritužbe treba uputiti na detaljnije oznake HS, tj. po mogućnosti navesti barem četiri znamenke.

Podnositelju pritužbe na raspolaganju su padajući izbornici u poljima *kategorija* i *sektor* za lakši odabir. U slučaju nesigurnosti u pogledu najprikladnijeg izbora, potičemo podnosioca pritužbe da zatraži savjet od jedinstvene ulazne točke (za upute vidjeti odjeljak „Stupanje u kontakt prije podnošenja pritužbe”).

3. Gospodarski/sistemska učinak

Informacije koje podnositelj pritužbe navede u ovom odjeljku obrasca pomoći će

jedinstvenoj ulaznoj točki da procijeni gospodarski i pravni učinak prepreke na poslovanje ili djelatnost podnositelja pritužbe te stekne uvid u to utječe li prepreka na druga poduzeća u istom sektoru ili klijente koji od njih nabavljaju ulazne materijale ili koriste njihove usluge. To će nam pomoći i da utvrdimo ima li prepreka poseban učinak na mala i srednja poduzeća (MSP-ove). Jedinstvena ulazna točka razumije da podnositelj pritužbe možda nema potpune informacije kako bi odgovorio na sva ta pitanja.

Od podnositelja pritužbe posebno se traži da objasni učinak prepreke s gospodarskog stajališta, kao što su učinak na izvoz, proizvodnju, prodaju, gubici ili dodatni troškovi nastali zbog poštovanja mjere koja djeluje kao prepreka.

Podnositelja pritužbe potiče se i da navede informacije koje bi mogle biti korisne za analizu prepreke, posebno o tome utječe li ona na druge zainteresirane dionike, npr. druga poduzeća iz EU-a u istim ili različitim sektorima ili MSP-ove. Pitanjem o domaćim proizvođačima ili pružateljima usluga u zemlji koja je uvela prepreku trgovini nastoji se ispitati jesu li poduzeća iz EU-a diskriminirana u odnosu na lokalna poduzeća. Podnositelj pritužbe na ta pitanja može odgovoriti s „da”, „ne” ili „ne znam”.

Naposljetku, podnositelj pritužbe ima priliku iznijeti svoja stajališta o tome povređuje li treća zemlja predmetnom mjerom svoje pravne obveze, npr. one koje proizlaze iz pravila WTO-a ili iz sporazuma o slobodnoj trgovini, uključujući načela transparentnosti, nediskriminacije i proporcionalnosti.

4. Već poduzete mjere

U obrascu za pritužbe od podnositelja pritužbe traži se da navede je li prema njegovim saznanjima neka država članica EU-a / poduzeće (uključujući samog podnositelja pritužbe) / industrijsko udruženje / drugo tijelo zatražilo pravnu zaštitu zbog predmetne mjere pred nacionalnim tijelima (uključujući domaće sudove) zemlje koja je mjeru uvela.

Isto tako, u obrascu za pritužbe podnositelja pritužbe pita se je li upoznat s bilo kakvim mjerama koje je poduzelo bilo koje tijelo / poduzeće / industrijsko udruženje / drugo tijelo iz zemlje izvan EU-a, uključujući lokalna poduzeća u zemlji koja je uvela prepreku.

Te su informacije važne jer jedinstvenoj ulaznoj točki daju dodatne elemente za donošenje odluke o tome kako učinkovitije pristupiti dotičnoj trećoj zemlji.

Iako već poduzete ili planirane mjere nisu obvezne za podnošenje pritužbe jedinstvenoj ulaznoj točki, važne su sve informacije o takvim mjerama i mogućim ishodima. Te će informacije omogućiti jedinstvenoj ulaznoj točki da odabere najbolji pristup u kontaktima s dotičnom trećom zemljom i pokaže da je upoznata s razvojem situacije u vezi s pitanjem o kojem je riječ.

PRILOG 2.: Praktični vodič za ispunjavanje obrasca za pritužbe u području trgovine i održivog razvoja ili u području OSP-a

1. Identitet podnositelja pritužbe

Podnositelj pritužbe treba jasno navesti djeluje li kao fizička osoba, država članica EU-a ili subjekt EU-a (npr. poduzeće, trgovinsko udruženje ili udruženje radnika/poslodavaca) te navesti relevantne podatke za kontakt.

Ako je podnositelj pritužbe poduzeće, sindikat, industrijsko udruženje ili nevladino udruženje iz EU-a (neovisno o tome je li riječ o nacionalnom udruženju ili udruženju na razini EU-a), unutarnja savjetodavna skupina EU-a ili bilo koja druga vrsta subjekta iz EU-a (vidjeti kategorije od (b) do (g) u odjeljku 2. točki ii. Operativnih smjernica za jedinstvenu ulaznu točku), treba odabrati opciju „subjekt”. Ako je podnositelj pritužbe država članica EU-a (kategorija (a)), treba odabrati opciju „država članica EU-a”. Ako je podnositelj pritužbe fizička osoba koja djeluje u vlastito ime ili u ime drugog građanina EU-a, treba odabrati opciju „fizička osoba koja je državljanin države članice EU-a ili ima stalno boravište u državi članici EU-a”.

Jedinstvena ulazna točka svjesna je da nevladine organizacije sa sjedištem u EU-u često surađuju s nevladinim organizacijama / fizičkim osobama u trećim zemljama. Jedinstvena ulazna točka traži od podnositelja pritužbe da prijavi svaku takvu suradnju i navede odgovarajuće informacije o toj suradnji. S tim informacijama postupat će se kao s povjerljivim informacijama opisanima u odjeljku 6. Operativnih smjernica za jedinstvenu ulaznu točku.

2. Činjenični opis povrede obveza u području trgovine i održivog razvoja ili obveza u okviru OSP-a

U ovom odjeljku obrasca za pritužbe traže se informacije o navodnoj povredi obveza u području trgovine i održivog razvoja ili obveza u okviru OSP-a te o pravnoj osnovi. Te će informacije poslužiti jedinstvenoj ulaznoj točki kao temelj za preliminarnu analizu jer će joj omogućiti bolje razumijevanje pitanja o kojem je riječ i mogućih povreda međunarodnih sporazuma.

Jedinstvena ulazna točka jednako će tretirati pritužbe protiv kršenja zakonodavstva i pritužbe protiv administrativnih praksi. Međutim, pri ispunjavanju ovog odjeljka važno je imati na umu da povrede koje proizlaze iz praksi, a ne iz zakonodavstva, može biti teže riješiti jer ih je teže dokazati.

U tom pogledu jedinstvena ulazna točka napominje da povrede povezane s trgovinom i održivim razvojem i povrede povezane s OSP-om obično proizlaze iz:

- neispunjavanja obveza iz međunarodnih konvencija ili neprenošenja / izostanka ratifikacije međunarodnih konvencija
- donošenja nacionalnih propisa kojima se povređuju načela utvrđena u međunarodnim konvencijama ili
- nepravilne provedbe postojećih nacionalnih mjera. Podnositelj pritužbe trebao bi to posebno imati na umu pri navođenju činjenica koje potkrepljuju pritužbu.

U prvom pitanju ovog odjeljka obrasca za pritužbe od podnositelja pritužbe traži se da navede pravnu osnovu za pritužbu. To znači da podnositelj pritužbe treba navesti odredbe

sporazumâ o slobodnoj trgovini (za pritužbe u području trgovine i održivog razvoja) odnosno odredbe Uredbe o OSP-u (za pritužbe u području OSP-a) koje je treća zemlja navodno povrijedila.

Sljedećim pitanjima u ovom odjeljku od podnositelja pritužbe traži se da navede pravne odredbe ili prakse treće zemlje kojima se krše odredbe navedene u prvom pitanju. Podnositelj pritužbe treba objasniti i na koji se način te odredbe krše tim propisima ili praksama.

U tom pogledu, u obrascu za pritužbe u području trgovine i održivog razvoja ili u području OSP-a pravi se razlika između povrede koja proizlazi iz zakona i povrede koja proizlazi iz prakse, pri čemu se prepoznaje da obje vrste povreda mogu biti jednako ozbiljne.

U obrascu za pritužbe u području trgovine i održivog razvoja ili u području OSP-a, od podnositelja pritužbe traži se i da opiše predmetni zakon ili praksu i objasni zašto bi se oni trebali smatrati povredom. U odgovoru na to pitanje podnositelj pritužbe treba navesti tekst predmetnog zakona ili, ako navodna povreda proizlazi iz administrativne prakse, objasniti kako do povrede dolazi i navesti elemente iz kojih je vidljivo da treća zemlja tu praksu provodi sustavno, a ne samo povremeno.

Jedinstvena ulazna točka podnositelju pritužbe skreće pozornost na činjenicu da mora biti riječ o sustavnoj povredi obveza u području trgovine i održivog razvoja ili obveza u okviru OSP-a. To znači da povreda ne bi trebala biti izolirani slučaj neispunjavanja obveza, već raširena praksa u trećoj zemlji koju nadležna tijela ne rješavaju na primjeren način. U tom pogledu praksa se može utvrditi kao sustavna pogrešna primjena zakonodavstva ili kao sustavno neprimjenjivanje zakona ili propisa koji bi bili usklađeni s obvezom treće zemlje u području trgovine i održivog razvoja ili obvezom u okviru OSP-a.

Podnositelj pritužbe u ovom odjeljku može navesti i koji su, prema njegovu mišljenju, očiti temeljni uzroci navodne povrede. Te informacije mogu biti relevantne za učinkovito rješavanje navodne povrede.

Posljednja pitanja u ovom odjeljku razlikuju se ovisno o tome tvrdi li podnositelj pritužbe da je došlo do povrede obveza u području trgovine i održivog razvoja u sporazumu o slobodnoj trgovini ili da je došlo do povrede Uredbe o OSP-u. Podnositelj pritužbe treba odgovoriti samo na relevantno pitanje.

3. Učinak i ozbiljnost/težina povrede

Kad je riječ o pitanjima povezanim s trgovinom i održivim razvojem, odnosno OSP-om, podnositelj pritužbe treba navesti potkrijepljene informacije o učinku i ozbiljnosti/težini navodne povrede, na primjer o šteti nanesej okolišu ili radnicima u zemlji trgovinskom partneru te, ako je dostupno, o procijenjenom gospodarskom učinku na subjekte iz EU-a koji s tom zemljom trguju ili u njoj ulažu. U ovom odjeljku jedinstvena ulazna točka nastoji shvatiti razmjere navodne povrede i utvrditi je li riječ o sustavnoj praksi u trećoj zemlji.

U obrascu za pritužbe od podnositelja pritužbe traži se da navede što više informacija kako bi se lakše ocijenila ozbiljnost povrede. Vrsta informacija koje treba navesti uvelike ovisi o navodnoj povredi. Međutim, informacije bi trebale biti dovoljno detaljne da se omogući pravilna ocjena činjenica na kojima se temelji pritužba.

U tom pogledu jedinstvena ulazna točka potiče dionike da stupe s njom u kontakt i prije podnošenja pritužbe kako bi raspravili o pitanjima kao što je opseg informacija koje treba navesti i kako bi se već u ranoj fazi utvrdila ključna pitanja (vidjeti Operativne smjernice).

Kad je riječ o pritužbama povezanim s obvezama nesmanjivanja razine zaštite i ponovnog postizanja ravnoteže iz Sporazuma o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine (članci 387. i 391. (Nesmanjivanje razine zaštite) te članak 411. (Ponovno postizanje ravnoteže), glava XI. („Jednaki uvjeti za otvoreno i pošteno tržišno natjecanje i održivi razvoj”)), treba navesti dodatne gospodarske informacije kao i u slučaju obrasca o pristupu tržištu.

4. Već poduzete mjere

U obrascu za pritužbe od podnositelja pritužbe traži se da navede je li prema njegovim saznanjima neko poduzeće / industrijsko udruženje / drugo tijelo zatražilo pravnu zaštitu zbog predmetne mjere pred nacionalnim tijelima (uključujući domaće sudove) zemlje koja je mjeru uvela.

Ako je odgovor potvrđan, u obrascima za pritužbe od podnositelja pritužbe traži se da objasni sljedeće:

- i. vrstu poduzete mjere
- ii. tijelo pred kojim je mjera poduzeta i
- iii. ishod mjere, ako je postupak dovršen.

U obrascu za pritužbe u području trgovine i održivog razvoja ili u području OSP-a od podnositelja pritužbe traži se da objasni zašto smatra da ishod mjere nije dovoljan za rješavanje povrede ili zašto smatra da provedbom (ili neprovedbom) mjere kojom se povreda mogla riješiti ona ipak nije riješena.

U slučajevima u kojima tražena mjera nije bila uspješna ili je treća zemlja nije provela, odgovor je prilično jasan. Ako je treća zemlja provela povoljnu odluku, ali na takav način da povreda njome nije doista uklonjena, podnositelj pritužbe treba detaljno objasniti mjere koje je poduzela treća zemlja.

Iako već poduzete ili planirane mjere nisu obvezne za podnošenje pritužbe jedinstvenoj ulaznoj točki, važne su sve informacije o takvim mjerama i mogućim ishodima. Te će informacije omogućiti jedinstvenoj ulaznoj točki da utvrdi jesu li neke mjere već provedene i dati joj dodatne elemente za donošenje odluke o tome kako učinkovitije pristupiti dotičnoj trećoj zemlji.

Osim nacionalnih postupaka, jedinstvena ulazna točka nastoji utvrditi i jesu li nadležna međunarodna tijela za praćenje ili nadzor već analizirala činjenice o navodnoj povredi odredaba u području trgovine i održivog razvoja odnosno OSP-a te jesu li poduzete bilo kakve mjere. Važno je napomenuti da prethodne mjere tih tijela nisu preduvjet za podnošenje pritužbe, no jedinstvena ulazna točka napominje da bi to znatno pomoglo u utvrđivanju činjenica.

Stoga se u obrascu za pritužbe od podnositelja pritužbe traži da navede detaljne informacije o tome kako tijela koja su nadležna za praćenje ili nadzor provedbe međunarodnih konvencija (npr. Međunarodna organizacija rada, Ujedinjeni narodi, multilateralni sporazumi u području okoliša) rješavaju navodne povrede odnosno poduzimaju mjere u vezi s njima.

5. Okvirni rokovi za rješavanje pritužbi u području trgovine i održivog razvoja

U obradi pritužbi u području trgovine i održivog razvoja jedinstvena ulazna točka drži se sljedećih okvirnih rokova:

- i. potvrda primitka pritužbe u roku od 10 radnih dana od njezina primitka
- ii. prvo obavješćivanje podnositelja pritužbe u roku od 20 radnih dana od primitka pritužbe i
- iii. prva procjena predmeta kako bi se utvrdilo čini li se da je riječ o povredi obveza u području trgovine i održivog razvoja u roku od 120 radnih dana od primitka pritužbe. U toj će se procjeni utvrditi i odgovarajući sljedeći koraci.

Ako treba zatražiti dodatne informacije od podnositelja pritužbe ili od međunarodne međuvladine organizacije sa stručnim znanjem relevantnim za istragu, jedinstvena ulazna točka može suspendirati rok od 120 radnih dana. U tim slučajevima rok ponovno počinje teći nakon što podnositelj pritužbe ili organizacija dostave potpune informacije.

Rok se može suspendirati i ako je jedinstvenoj ulaznoj točki potrebno više vremena za dovršetak složene analize ili ako su se promijenile činjenice u predmetu (npr. otkrivene su nove informacije koje utječu na ocjenu predmeta). U tim će situacijama jedinstvena ulazna točka redovito će obavješćivati podnositelja pritužbe o promjenama rokova u njegovu predmetu.